

Δημιουργώντας Θέατρο με Ποίηση στο μάθημα της Ξένης γλώσσας

Της Αλίκης Κατσαβού

Η δραματοποίηση της ποίησης στην εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας γίνεται μια συναρπαστική γλωσσική εμπειρία που μπορεί να προσεγγίσει πολυαισθητικά την ανάπτυξη γλωσσικής ευχέρειας σε μια ξένη γλώσσα. Καθώς επίσης η γλώσσα είναι φορέας του πολιτισμού που τη γέννησε κοινωνώντας τον μέσω της δραματοποιημένης ποίησης βαθαίνει η γνώση μας και για τη γλώσσα.

Η Gasparro, Marie-Falsetta [1994] τονίζει ότι «μέσω της θεατρικής απόδοσης ενός ποιήματος οι μαθητές εξερευνούν τα γλωσσικά και εννοιολογικά στοιχεία του γραπτού κειμένου, χωρίς να επικεντρώνονται στους μηχανισμούς της γλώσσας».

Η δραματοποίηση της ποίησης, οδηγεί τους μαθητές να ερμηνεύσουν τα ποιήματα, με στόχο την επικοινωνία. Θα πειραματιστούν λοιπόν τόσο με λεκτικά σήματα (*ένταση φωνής, ρυθμός, τονισμός, αργκό και ιδιωματικές εκφράσεις*) όσο και με μη λεκτικά σήματα (*γλώσσα σώματος, χειρονομίες, εκφραστική προσώπου*). Οι μαθητές τότε θα αρχίσουν να “νιώθουν” τη γλώσσα, θα αποκτήσουν αυτοπεποίθηση στη χρήση της μέσα κι έξω από την τάξη.

Μερικά ποιήματα είναι από μόνα τους μικρά δράματα, συχνά σε διαλογική μορφή και είναι κατάλληλα για δραματοποίηση γιατί είναι σύντομα και συχνά έχουν ένα απλό αλλά δυνατό θέμα. «Ποιήματα που εκφράζουν έντονα αισθήματα, θέσεις, απόψεις ή ιδέες είναι συνήθως πιο αποτελεσματικά από αυτά που είναι ήπια, περιγραφικά ή ουδέτερα» [Tomlinson, 1986].

Οι σπουδαστές στους αυτοσχεδιασμούς, που προηγούνται της δραματοποίησης, κάνουν ελεύθερο διάλογο. Επίσης συγκρίνουν και αντιπαραβάλλουν τις πολιτιστικές συμπεριφορές, αναλύουν και ερευνούν τις γλωσσικές και εννοιολογικές διαφορές μεταξύ γραπτής και προφορικής λέξης, και αλληλεπιδρούν για να ενορχηστρώσουν τις δραματοποιήσεις και τους αυτοσχεδιασμούς.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ

Σε αυτή την τεχνική οι μαθητές έχουν την ευθύνη στην εκμάθηση. Αυτό όμως δεν μειώνει τη σημασία του δασκάλου στη διαδικασία της καθοδήγησης. Ο δάσκαλος πρέπει:

- ❖ Να δείξει την προφορά, τον τονισμό, το ρυθμό και την προφορική έκφραση συνολικά.
- ❖ Να βοηθήσει στην κατανόηση λεξιλογίου, ιδιωμάτων, πολιτιστικών θεμάτων και πλοκής.
- ❖ Να δημιουργήσει ενδιαφέρον και να προωθήσει το διάλογο.
- ❖ Να δημιουργήσει μια ατμόσφαιρα εργαστηρίου υποκριτικής.
- ❖ Να δημιουργήσει μια συμμετοχική εμπειρία για τους μαθητές.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Στην εφαρμογή της τεχνικής αυτής ο δάσκαλος εξηγεί το νόημα του ποιήματος και τις δύσκολες λέξεις. Κατόπιν διαβάζει το ποίημα και το συζητά με τους μαθητές. Στη συνέχεια το ξαναδιαβάζει. Στο επόμενο βήμα οι μαθητές διαβάζουν το ποίημα πρώτα όλοι μαζί και μετά ένας-ένας. Κατόπιν τους δίνεται λίγος χρόνος για να προετοιμάσουν τη δραματοποίηση, να επιλέξουν χαρακτήρες, να συζητήσουν τα σκηνικά, τα κοστούμια, τα αντικείμενα και το φωτισμό. Οι μαθητές προβάρουν τη δραματοποίηση και κάνουν αυτοσχεδιασμό. Αφού πειραματιστούν με τους χαρακτήρες, τις σχέσεις τους και τους διαλόγους, η τάξη συζητά τον αυτοσχεδιασμό.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Η Gasparro, Marie-Falsetta [1994] αναφέρει ότι ένα ποίημα που χρησιμοποιήθηκε επιτυχώς για δραματοποίηση με σπουδαστές μέσου και υψηλού επιπέδου είναι το “*Love in Brooklyn*” του John Wakeman. Οι μαθητές ζωντανεύουν τους χαρακτήρες μιας ερωτικής ιστορίας και συγκρίνουν τις αντίθετες πολιτιστικές οπτικές [...“I love you, Horowitz,” he said, and blew his nose. She splashed her drink...“]. Μπορούν ακόμα να πειραματιστούν με καθημερινές εκφράσεις και αργκό και να μάθουν να χρησιμοποιούν τη γλώσσα κατάλληλα σε διαφορετικές διαπροσωπικές σχέσεις [...“The hell you say,” he said] [...“You wanna bet?” he asked]. Η δραματοποίηση του επίσης επιτρέπει στους μαθητές να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα του σώματος σαν μέσο μη λεκτικής επικοινωνίας [...“She took his hand in hers and pressed it hard. And his plump fingers trembled in her lap“].

Το “*Woodpecker in Disguise*” της Grace Taber Hallock συστήνεται για μικρές ηλικίες. Οι μαθητές αναλαμβάνουν εκ περιτροπής το ρόλο του αφηγητή [“Woodpecker taps at the

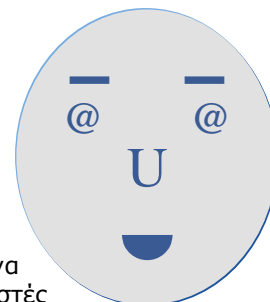
apple tree"] ["...says he"] ["Little bug says..."] ["Woodpecker says..."] και απεικονίζουν τη συμπεριφορά των δρυοκολαπτών με το σώμα και τις χειρονομίες και κάνοντας ερωτήσεις ["...Who is it, sir?"].

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Ο καθηγητής των αγγλικών πρέπει να δημιουργήσει ένα αρχείο επιλεγμένων και ταξινομημένων ποιημάτων ανά θεματική ενότητα και βάσει καταλληλότητας για:

- ❖ δεξιότητες γλωσσικών επιπέδων
- ❖ ηλικίες των σπουδαστών
- ❖ ενδιαφέροντα των σπουδαστών.

Για να προωθήσει περαιτέρω την εκμάθηση ξένης γλώσσας μπορεί να καταγράψει τις δραματοποιήσεις και τους αυτοσχεδιασμούς. Οι σπουδαστές ξαναζώντας την εμπειρία τους μέσω των καταγεγραμμένων ταινιών βίντεο ή φωτογραφιών θα έχουν ένα σημαντικό κίνητρο για συζήτηση. Μπορεί ακόμα να προγραμματίσει τις δραστηριότητες που θα ακολουθήσουν τις δραματοποιήσεις και τους αυτοσχεδιασμούς και οι οποίες θα επιτρέπουν τη μεμονωμένη έκφραση της ομαδικής εμπειρίας. Οι σπουδαστές μπορούν να μιλήσουν ή και να γράψουν για τη δραστηριότητα τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η δραματοποίηση της ποίησης είναι ισχυρό εργαλείο εκμάθησης δεύτερης γλώσσας, επειδή οι μαθητές συμμετέχουν διανοητικά και συναισθηματικά. Η πλούσια σε διάλογο ποίηση παρέχει στους σπουδαστές ένα δραματικό σενάριο και τους επιτρέπει να ερευνήσουν τις γλωσσικές και εννοιολογικές πτυχές του γραπτού κειμένου χωρίς να επικεντρωθούν στους μηχανισμούς της γλώσσας. ✍

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Maria Vilanova [2001], *Ψάχνοντας τις λέξεις*. Πρακτικά 2ου Συνεδρίου για το θέατρο στην Εκπαίδευση, Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2002
Gasparro, Marie-Falleta [1994]. *Creating Drama with Poetry: Teaching English as a Second Language through Dramatization and Improvisation*. ERIC Digest, [ED368214]
Tomlison, B. [1996] *Using Poetry With Mixed Ability Language Classes*. "English Language Teaching Journal", 40.